

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Συντάξεως

Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΩΝ

Στις ἡμέρες, κατὰ τίς ὁποῖες ἔχουν εὐρεῖαν δημοσιότητα τόσον τὸ ζήτημα τῆς προθέσεως τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου Β΄ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἀθήνα, ὅσον καὶ οἱ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ σχετικὲς ἀποφάσεις τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τίς εὐαισθησίες τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστεπωνύμου πληρώματος, εἶναι ἐπίκαιρον νὰ ἐπισημανθῇ ἡ μεγάλη κινητικότητα, ἡ ὁποία παρατηρεῖται στοὺς κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀναβάθμισιν τῆς σχέσεως τοῦ Πάπα πρὸς τὸ θεσμικῶς συμβουλευτικὸν δι' αὐτὸν «Κολλέγιον τῶν Καρδινάλιων». Πολλοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ διακηρύττουν ὅτι

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
 Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
 Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς
 Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

ἡ ἀναβάθμισις αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον ὥστε ὁ παπικὸς θεσμὸς νὰ ἐνταχθῇ σὲ συλλογικὰ καὶ δημοκρατικώτερα πλαίσια, γιὰ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸς μέσα στὰ πλαίσια τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης.

Ἡ κινητικότης αὐτὴ περιγράφεται καὶ γίνεται περισσότερο ἀισθητὴ στὸν περιφερειακόν, ἰδίως στὸν ἀμερικανικόν καὶ γερμανικόν ρωμαιοκαθολικὸν Τύπον, ὁ ὁποῖος, παρουσιάζοντας καὶ συνεντεύξεις προγραμματικοῦ χαρακτῆρος μερικῶν ἐκ τῶν νέων Καρδινάλιων, ἐξαιρεῖ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν τελευταίως πρόθεσιν τοῦ Πάπα νὰ συγκαλῇ γιὰ σπουδαῖα θέματα συχνότερον τὸ κατὰ τὸ πρότυπον τῆς «Ρωμαϊκῆς Συγκλήτου» συσταθὲν Consistorium τῶν Καρδινάλιων, πού ἐκπροσωποῦν καὶ κατοπτρίζουν «τὴν καθολικὴν διάστασιν» διαφόρων περιοχῶν τῆς ὑψηλίου. Ἔτσι οἱ ἐκάστοτε ἐξαγγελλόμενες ἀπὸ τὸν Πάπαν σπουδαῖες ἀποφάσεις θὰ εἶναι κατὰ τεκμήριον καρπὸς συλλογικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ διαλόγου τῶν Καρδινάλιων. Εἰς τὸν διάλογον αὐτόν, —ὁ ὁποῖος, ὅπως διεκήρυξεν ὁ Πάπας στὴν πρόσφατη σχετικὴν ὁμιλίαν του

τῆς 25ης Φεβρουαρίου 2001, πρέπει νὰ προβάλλῃ «τὴν ἐνότητα τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Πέτρου», ἐπιβάλλεται ἀφ' ἑνὸς νὰ προβάλλωνται ἡ ἐμπειρία καὶ οἱ προβληματισμοὶ τοῦ κέντρου καὶ τῆς περιφερείας τοῦ ΡΚαθολικισμοῦ, ἀφ' ἑτέρου νὰ αἰσθητοποιητῇ ἡ κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Πάπα «πνευματικὴ δυναμικὴ» τῆς «ἐνότητος, ἀγιότητος, καθολικότητος καὶ ἀποστολικότητος» τῆς Ἐκκλησίας καὶ τρίτον νὰ ἐνταχθῇ ὁ παπικὸς θεσμὸς στὰ αἰτήματα τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης περὶ ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ στὴν παλαιοχριστιανικὴ δομὴ του καὶ στὶς πρωταρχικὰς του διαστάσεις.

Ἐξ αὐτῶν γίνεται φανερόν ὅτι ὠρμάζει ὁλονὲν καὶ περισσότερο καὶ προβάλλεται τὸ αἶτημα νὰ ἐνεργοποιηθοῦν τόσον μερικὲς ἀπὸ τίς θετικὲς ὑποδείξεις τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, ὅσον καὶ ἡ κάπως πρωτοποριακὴ σχετικὴ πρωτοβουλία τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' «νὰ ἀσκή ἐπισκοπικὴν καὶ ποιμαντικὴν συλλογικότητα» μὲ ἀξιοποιήσιν τοῦ θεσμικοῦ συμβουλευτικοῦ ρόλου τοῦ Κολλεγίου τῶν Καρδινάλιων. Ὁ ἐπιφανὴς αὐτὸς Πάπας ἀπεφάσισε νὰ κινητοποιήσῃ καὶ ἀξιοποιήσῃ, ἐκτὸς τῶν «τακτικῶν» καὶ «ἐκτακτα κονισιστόρια» τῶν Καρδινάλιων πρὸς ἀντιμετώπισιν διαφόρων ζητημάτων (λ.χ. τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ρωμαϊκῆς κουρίας, τοῦ μέλλοντος τῆς Τραπέζης τοῦ Βατικανοῦ, τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, τῆς προστασίας τῆς ζωῆς, τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν αἰρέσεων).

Δὲν εἴμεθα καρδιογνώστες, διὰ νὰ γνωρίζωμεν τίς πραγματικὲς προθέσεις τοῦ σημερινοῦ Ποντίφηκος. Ἀλλ' ὑπάρχουν ἐνδείξεις, ὅτι ἐσχάτως ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄, χωρὶς νὰ παύῃ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ *urbi et orbi* ὅτι εἶναι «ὁ διάδοχος τοῦ Πέτρου», ἐκδηλώνει ἀνάλογες προθέσεις πρὸς τίς τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ'. Εὐθὺς μετὰ τὸ πανηγυρικὸν Consistorium τῆς 21ης Φεβρουαρίου 2001, στὸ ὁποῖον ἐπισφράγισε τὴν ἐκλογὴν 44 νέων Καρδινάλιων, γιὰ ν' ἀνέλθῃ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς 183, ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ ἀνήγγειλε τὴν σύγκλησιν νέου ἐκτάκτου Κονισιστορίου τῶν Καρ-

διναλίων, τὸ ὁποῖον θὰ γίνη μόλις τρεῖς μῆνες μετὰ τὸ προηγούμενον (21-24 Μαΐου 2001), γιὰ νὰ συμβουλευθῇ τοὺς συγκλητικούς του «περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἀρχὴ τῆς τρίτης χιλιετίας» (L' Osservatore Romano, γερμ.έκδοσις, Nr. 9, 2 Μαρτίου 2001, σ. 3). Στὸν Ρωμαιοκαθολικὸ κόσμον αὐξάνεται ἡ προσδοκία ὅτι, ἐνῶ στὰ τελευταῖα δέκα ἔτη μόνον δύο φορὲς συγκλήθηκαν ἔκτακτα Κονσιστόρια, στὸ μέλλον θὰ συγκαλοῦνται αὐτὰ συχνότερον γιὰ ν' ἀναπληρῶνονται κάπως οἱ δυσκίνητες καὶ ἀπαιτούσες πολὺν χρόνον προπαρασκευῆς Γενικὲς Σύνοδοι τῶν χιλιάδων ἀνὰ τὸν κόσμον Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων.

Εἶναι φανερόν ὅτι στὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν ἔφθασεν ἡ ὥρα τῶν Καρδινάλιων! Αὐτὸ ὑπαινίσσονται σαφῶς στὶς συνεντεύξεις τους τόσοι μερικοὶ ἐκ τῶν νεοεκλεγέντων ἐπιφανῶν Καρδινάλιων, ὅσον καὶ πολλὰ δημοσιεύματα σὲ ρωμαιοκαθολικὰ ἔντυπα.

Πῶς θὰ σχολιάσωμεν τὴν κινητικότητα αὐτὴν ἀπὸ ὀρθόδοξη σκοπιάν;

Μολονότι ὁ θεσμὸς τοῦ «Κολλεγίου τῶν Καρδινάλιων» δὲν ἔχει ἐρείσματα στὴν Ὁρθόδοξη Κανονικὴν Παράδοσιν, πρέπει πρωτίστως νὰ χαρετίσωμεν τὸ ὅτι μερικοὶ ἐκπρόσωποι τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας συλλαμβάνουν τὰ αἰτήματα καὶ μηνύματα τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης γιὰ τὴν ἀναγκαίαν ἀποδυνάμωσιν τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ καὶ τὴν βαθμιαίαν ἐπ'ἀντιθέτῳ του στὴν παλαοχριστιανικὴν ὑφὴν του. Τοῦτο, ὡς τονίζει ἀρθροῖδιον τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐφημερίδος «Kirchenzeitung» (τῆς γερμανικῆς ἐπισκοπῆς Hildesheim, Nr. 9, Μάρτιος 2001), θὰ ὑποβοηθήσῃ καὶ τὴν προσέγγισιν τοῦ ΡΚαθολικισμοῦ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν.

Ἐπεὶ θὰ ἦταν εὐκατὰ οἱ –ιδίως νέοι– Καρδινάλιοι νὰ ἐπιδιώξουν τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ ἀπὸ τὰ γρανάζια τοῦ «κατεστημένου» συστήματος τοῦ Βατικανοῦ καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν του ἐκ τῶν μοναρχικῶν καὶ ἱμπεριαλιστικῶν τάσεων, οἱ ὁποῖες δυστυχῶς εἶναι ἔκδηλες καὶ σὲ πρόσφατες παπικὲς ἐγκυκλίους. Οἱ Καρδινάλιοι

πρέπει, ὡς ἐτόνισε ὁ Πάπας σὲ ὁμιλία του, νὰ εἶναι πρόθυμοι γιὰ προσωπικὰς θυσίας, ἐφ' ὅσον ἡ πορφύρα περιβολὴ τους συμβολίζει τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ τὴν ἐτοιμότητα πρὸς αὐτοθυσίαν. Καὶ θὰ ἦταν δυνατόν νὰ διατυπώσουμε πρὸς τοὺς Καρδινάλιους τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα: Θὰ ἦταν πρόθυμοι νὰ καταδικάσουν τὶς ἀνθελληνικὲς θέσεις τοῦ Παπισμοῦ καὶ τὶς ἀποκλίσεις αὐτοῦ ἀπὸ τὴν δογματικὴ καὶ κανονικὴ παράδοσιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας; Θὰ ἦταν διατεθειμένοι νὰ ἐπιστρέψουν στὴν περὶ τοῦ Πάπα θέσιν τῆς πρώτης χιλιετίας; Ἄρα γε θὰ βρισκόνταν μερικοὶ Καρδινάλιοι νὰ ὑποστηρίξουν τὴν κατάργησιν τοῦ «Κολλεγίου τῶν Καρδινάλιων», ποὺ εἶναι ἄγνωστον στὴν κανονικὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας; Ἴσως, τό γε νῦν ἔχον, τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ νὰ φαίνονται οὐτοπιστικά.

Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ Κονσιστόριον τῶν Καρδινάλιων, ποὺ θὰ πραγματοποιηθῇ τὸν προσεχῆ Μάϊον, θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅσα θὰ λεχθοῦν ἀπὸ τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν τυχὸν προσφώνησί Του πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅσα θὰ τονισθοῦν στὸν ἑλληνικὸ Τύπο ἀπὸ ὀρθοδόξους θεολόγους γιὰ τὶς σχέσεις τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ, ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ πολυσυζητημένη –καὶ γιὰ πολλοὺς Ὁρθοδόξους Ἑλληνες ἀνεπιθύμητη– ἐπίσκεψιν τοῦ Πάπα στὴν Ἀθήνα ὁποῖος, ἐὰν ἔλθῃ, θὰ γίνη δεκτὸς μὲ εὐγένειαν.

Κατὰ τὴν προσωπικὴν σκέψιν τοῦ γράφοντος ἴσως μία συνέντευξις τοῦ Μακαριωτάτου ἡ ἐπαϊόντων ἐκπροσώπων Του πρὸς τὶς ἑκατοντάδες τῶν ἀνταποκριτῶν τῶν ΜΜΕ, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου θὰ συγκεντρωθοῦν στὴν Ἀθήνα ἐξ ἀφορμῆς τῆς παπικῆς ἐπισκέψεως, θὰ ὑποβοηθούσῃ τὴν μετάδοσιν ἕως τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ ἕως τὸ ἐπικείμενον Κονσιστόριον τῶν Καρδινάλιων, τῶν συνηρτημένων πρὸς τὴν παπικὴν ἐπίσκεψιν ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν ἀπόψεων καὶ θὰ προελάμβανεν ἄδικες κρίσεις εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου στάσιν αὐτῆς.